

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2014/2015**

**FORMUŁA OD 2015
(„NOWA MATURA”)**

**JĘZYK POLSKI
POZIOM PODSTAWOWY**

**ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ
ARKUSZ MPO-P1**

Zadanie 1.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.2) Zdający odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte.

Poprawna odpowiedź

C

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 1.2. (0–1)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.7) Zdający rozpoznaje w wypowiedzi ironię, objaśnia jej mechanizm i funkcję
---	---

Przykładowa odpowiedź

- Zdrobnienia nadają wypowiedzi charakter ironiczny.
- Zdrobnienia podkreślają pogardliwy stosunek Sienkiewicza do dziennikarzy i wydawców prasowych.
- Zdrobnienia podkreślają małość prasy warszawskiej.

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 1.3. (0–1)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	3.1) Zdający analizuje i definiuje znaczenia słów.
---	--

Przykładowa odpowiedź

Epigon – naśladowca wielkich poprzedników.

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 1.4. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.1) Zdający odczytuje sens całego tekstu (a w nim znaczenia wyrazów) ORAZ wydzielonych przez siebie fragmentów; potrafi objaśnić ich sens ORAZ funkcję na tle całości.
---	---

a) Poprawna odpowiedź

C

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

b) Przykładowe rozwiązania

- Cytaty podkreślają wagę decyzji o odejściu w twórczości od tematyki współczesnej i zajęciu się tematyką historyczną
- Cytaty podkreślają podobieństwo decyzji Sienkiewicza i Mickiewicza związanych ze zmianą tematyki twórczości.

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 1.5. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.1) Zdający odczytuje sens całego tekstu (a w nim znaczenia wyrazów) ORAZ wydzielonych przez siebie fragmentów; potrafi objaśnić ich sens ORAZ funkcję na tle całości.
---	---

Przykładowe rozwiązania

- zmęczenie atmosferą Warszawy i stosunkami w prasie warszawskiej
- niezadowolenie z dotychczasowej twórczości i kreowanych bohaterów
- wychowanie i wykształcenie w duchu zainteresowania przeszłością
- tendencje historyczne w twórczości pisarzy (malarzy) pozytywistycznych
- fascynacja twórczością romantyków
- fascynacja przyrodą stepową i mieszkańcami stepów (zwłaszcza po podróży do Ameryki)

Schemat punktowania

2 p. – poprawne sformułowanie trzech przyczyn.

1 p. – poprawne sformułowanie dwóch przyczyn.

0 p. – sformułowanie jednej poprawnej przyczyny, podanie błędnych przyczyn LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 1.6. (0–1)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.2) odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte 1.4) rozpoznaje zastosowane środki językowe i ich funkcje w tekście.
---	--

Przykładowa odpowiedź

Sienkiewicz jako niedawno powołany redaktor „Słowa” bardzo źle czuł się na swoim stanowisku.

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 1.7. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.4) Zdający rozpoznaje zastosowane środki językowe i ich funkcje w tekście.
---	--

Przykładowa odpowiedź

Rzeczownik: powieściadła

Funkcja: Podkreślenie negatywnej oceny poziomu niektórych utworów.

Schemat punktowania

2 p. – wypisanie rzeczownika i określenie jego funkcji.

1 p. – wypisanie rzeczownika BEZ określenia jego funkcji.

0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 2.1. (0–1)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.2) Zdający odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte.
---	---

Poprawna odpowiedź

3 P

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 2.2. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.5) Zdający wyróżnia argumenty, kluczowe pojęcia i twierdzenia w tekście argumentacyjnym.
---	--

Przykładowe odpowiedzi

- Herbert, tworząc Króla mrówek, odwołał się do mitologii, ale dokonał własnego wyboru bogów.
- Herbert stworzył własną interpretację losów bogów i ich postaw, różniącą się od tradycyjnej wykładni.
- ton właściwy jego książce to „współczucie i ciekawość bliźniego”.
- Herbert dostrzegł przede wszystkim to, co w bogach przeraża.
- Herbert ocenia bohaterów według własnych kryteriów.

Schemat punktowania

2 p. – sformułowanie dwóch trafnych argumentów.

1 p. – sformułowanie jednego poprawnego argumentu.

0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi..

Zadanie 2.3. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.5) Zdający wyróżnia argumenty, kluczowe pojęcia i twierdzenia w tekście argumentacyjnym.
---	--

Przykładowe odpowiedzi

- Herbert opisuje zapomnianych bohaterów mitologii, przykładem jest Tersytes.
- Herbert pokazuje, że greccy bogowie odeszli w zapomnienie.

Schemat punktowania

2 p. – wypisanie dwóch trafnych przykładów.

1 p. – wypisanie jednego trafnego przykładu.

0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 2.4. (0–2)

III Tworzenie wypowiedzi	3.8) Zdający odróżnia czasowniki dokonane i niedokonane; rozpoznaje tryby i strony (czynną i bierną) czasownika ORAZ imiesłowy – wyjaśnia ich funkcje w tekście.[gimnazjum]
--------------------------	---

a) Poprawna odpowiedź

Rozbudza apetyt, nie pozwalając go zaspokoić.

Uwaga: zdający może wypisać całe zdanie LUB jego fragment.

Schemat punktowania

1 p. – poprawne wypisanie zdania.

0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

b) Poprawna odpowiedź

A

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 2.5. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.4) Zdający wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu, rozpoznaje zastosowane w nim środki językowe i ich funkcje w tekście.
---	--

a) Przykładowe rozwiązania

śmiertelnik, szary człowiek, zwykły obywatel, przeciętny człowiek

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

b) Przykładowe rozwiązania

bóg, anioł, artysta, geniusz, poeta, twórca, heros, oryginał

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 2.6. (0–1)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1.4) Zdający wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu, rozpoznaje zastosowane w nim środki językowe i ich funkcje w tekście.
---	--

a) Poprawne rozwiązania

Metafora (epitet metaforyczny): schody hańby

Znaczenie: np. upadek moralny

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 3.

Temat 1. **Czy jednostka faktycznie może wpływać na losy świata, czy jest to tylko mrzonka artystów? Rozważ problem i uzasadnij swoje stanowisko, odwołując się do podanego fragmentu III części *Dziadów*, całego utworu Adama Mickiewicza ORAZ innego tekstu kultury. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 250 słów.**

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] 1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte.
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	1.2) określa problematykę utworu 2.4) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania świata przedstawionego i bohatera [...] 3.2) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty 3.3) porównuje funkcjonowanie tych samych motywów w różnych utworach literackich.
III. Tworzenie wypowiedzi.	1.1) tworzy dłuższy tekst pisany [...] (rozprawka) [...] zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej 1.2) przygotowuje wypowiedź [...] (wybiera [...] odpowiedni układ kompozycyjny, analizuje temat, wybiera formę kompozycyjną, [...], dobiera właściwe słownictwo) 1.3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę LUB hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności w wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).

Kryteria oceny rozprawki

A	B	C	D	E	F	G	H	Poprawność zapisu
Sformułowanie stanowiska wobec problemu podanego w poleceniu	Uzasadnienie stanowiska	Poprawność rzeczowa	Zamyśl kompozycyjny	Spójność lokalna	Styl tekstu	Poprawność językowa		
6	18 Uzasadnienie trafne, szerokie i pogłębione	4 Brak błędów rzeczowych	6 Kompozycja funkcjonalna	2 Pełna spójność wypowiedzi LUB nieznaczne zaburzenia spójności	4 Styl stosowny	6 Brak błędów LUB nieliczne błędy nierażące	4 LUB nieliczne błędy nierażące	Zapis w pełni poprawny LUB nieliczne błędy nierażące
3	8 Uzasadnienie trafne, ale wąskie	2 Nie więcej niż jeden błąd rzeczowy	3 Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1 Znaczące zaburzenia spójności	2 Styl częściowo stosowny	3 Liczne błędy nierażące LUB nieliczne błędy rażące	2 LUB nieliczne błędy rażące	Liczne błędy nierażące LUB nieliczne błędy rażące
0	4 Uzasadnienie częściowe	0 Błędy rzeczowe	0 Brak zamysłu kompozycyjnego	0 Wypowiedź niespójna	0 Styl niestosowny	0 Liczne błędy rażące	0	Liczne błędy rażące
0	0 Brak uzasadnienia stanowiska							
0	0 Brak uzasadnienia stanowiska							
0	0 Brak uzasadnienia stanowiska							

UWAGA

Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.
 Jeśli w kategorii A praca uzyska 3 punkty, a w kategorii B – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.
 Jeśli praca składa się z mniej niż 250 słów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 Pojawienie się rzeczowego błędu kardynalnego dyskwalifikuje pracę – zdający otrzymuje 0 punktów.

Przykładowe realizacje

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Temat 2. **Zinterpretuj podany utwór. Postaw tezę interpretacyjną i uzasadnij ją. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 250 słów.**

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] 1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte.
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	1.2) określa problematykę utworu 2.4) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania świata przedstawionego i bohatera [...] 3.2) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty 3.3) porównuje funkcjonowanie tych samych motywów w różnych utworach literackich.
III. Tworzenie wypowiedzi.	1.1) tworzy dłuższy tekst pisany [...] (rozprawka) [...] zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej 1.2) przygotowuje wypowiedź [...] (wybiera [...] odpowiedni układ kompozycyjny, analizuje temat, wybiera formę kompozycyjną, [...], dobiera właściwe słownictwo) 1.3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę LUB hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności w wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).

Kryteria oceny interpretacji utworu poetyckiego

A	B	C	D	E	F	G	H	Poprawność zapisu
9	Koncepcja niesprzeczna z utworem, spójna i obejmująca sensory niedosłowne	Uzasadnienie tezy interpretacyjnej	4	6	Zamysł kompozycyjny	2	4	Zapis w pełni poprawny LUB nieliczne błędy nierażące
6	Koncepcja niesprzeczna z utworem, ale niespójna i/LUB obejmująca w większości znaczenia dosłowne	Uzasadnienie trafne, ale niepogłębione	2	3	Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1	2	Liczne błędy nierażące LUB nieliczne błędy rażące
3	Koncepcja częściowo sprzeczna z utworem	Uzasadnienie częściowo trafne	0	0	Brak zamysłu kompozycyjnego	0	0	Liczne błędy rażące
0	Brak koncepcji LUB koncepcja całkowicie sprzeczna z utworem	Brak trafnych argumentów uzasadniających interpretację	0	0	Błędy rzeczowe	0	0	Liczne błędy rażące

UWAGA

Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli w kategorii A praca uzyska 2 punkty, a w kategorii B – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli praca składa się z mniej niż 250 słów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Pojawienie się rzeczowego błędu kardynalnego dyskwalifikuje pracę – zdający otrzymuje 0 punktów

Przykładowe realizacje

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl